

Remissyttrande av
CIT Energy Management
Åsa Wahlström
2021-05-21

Yttrande angående remiss: Promemoria med förslag till förordning om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus

CIT Energy Management välkomnar ett ekonomiskt stöd för energieffektivisering i flerbostadshus. Ett statligt stöd kan bidra till att fler energieffektiviseringsåtgärder genomförs, som utan stöd inte skulle genomföras, men som utifrån ett samhällsekonomiskt och miljömässigt perspektiv bör genomföras. Särskilt viktiga mervärden i ett samhällsperspektiv är en förbättrad inomhusmiljö, ökad sysselsättning lokalt och regionalt, ökad kompetens och bidrag till en minskad klimatpåverkan i samband med att utöka renoveringar med energieffektiviserande åtgärder. Flertalet rapporter visar att det finns en stor potential för energieffektivisering i flerbostadshussektorn.

För en lyckad samhällseffekt av stödet är det viktigt att stödet utformas på ett sätt så att det blir ändamålsenligt. Ett stöd bör utformas så att det blir attraktivt för fastighetsägaren att nyttja stödet. Det måste därmed uppfylla flera kriterier så som att vara administrativt enkelt att söka, vara tydligt för hur åtgärders energieffektiviseringspotential ska fastställas och hur stort stödet är för olika typer av åtgärder. Denna information behövs vid det tillfälle då VD, ledning eller styrelse tar ett beslut om renoveringens budget och omfattning.

CIT Energy Management tillstyrker:

- Att gränsen för att få stöd ska vara om energieffektiviseringsåtgärden beräknas medföra att byggnadens energiprestanda förbättras med minst 20 procent. Våra beräkningar visar att flera energieffektiviseringsåtgärder behöver kombineras för att uppnå 20 procent. Visserligen är det fullt möjligt att uppnå 40 till 50 procents energieffektivisering för de sämsta flerbostadshusen genom att paketera åtgärder enligt Totalmetodiken, men det kan vara svårt att hinna med så omfattande renovering på den korta tid som stödet finns. Gruppering av åtgärder med klimatskämsåtgärder respektive installationstekniska åtgärder visar att var grupp för sig klarar stödkravet på 20 procent och det ger därmed möjlighet att på ett lämpligt sätt dela upp energieffektiviseringen i två etapper.
- Att stöd får ges för en byggnad som har en energiprestanda som överstiger primärenergitalet 100 kWh/m² och år. Detta motsvarar en specifik energianvändning för en typisk fjärrvärmvärmd byggnad på 110 -135 kWh/m². Det innebär att stöd kan erhållas för byggnader med relativt bra klimatskärm men som saknar värmeåtervinning ur frånluften eller vice versa.
- Att energieffektiviseringsåtgärder och de merkostnader för investering som ansökan avser ska vara godkända av en oberoende expert vid ansökan och i ansökan om slutlig utbetalning. Dock behöver det preciseras vad som avses med oberoende expert. En certifierad energiexpert för energideklarationer kan till exempel vara anställd av det egna bolaget. Dessutom behövs särskilda riktlinjer för hur merkostnader ska bedömas för typiska enskilda åtgärder.

Remissyttrande av
CIT Energy Management
Åsa Wahlström
2021-05-21

- Att stödet gäller alla byggnader som till övervägande del innehåller bostadslägenheter som upplåts med hyresrätt, kooperativ hyresrätt eller bostadsrätt.

CIT Energy Management avstyrker

- Att stöd inte får ges för en energieffektiviseringsåtgärd som medför att byggnadens installerade eleffekt för uppvärmning ökar till mer än 10 W/m² (Atemp). Gränsen ligger ungefär på den nivå för vilken det är lämpligt att dimensionera till exempel en frånluftsvärmepump, vilket gör gränsen verkningslös. Att sätta en gräns på installerad eleffekt kan dessutom ge konsekvenser att fel dimensionerade värmeproduktionsanläggningar installeras. För att uppnå EU:s princip "energy efficiency first", att premiera att byggnadsbeståndet förbättrar sitt fastighetsvärde på lång sikt och att ge största effekt för arbetstillfällen, bör stödet begränsas till energieffektiviseringsåtgärder som minskar byggnadens energibehov. Detta följer också praxis för planering av energieffektivisering; att först minska byggnadens energibehov och därefter byta värmeproduktionsanläggning. I annat fall finns en risk att värmeproduktionsanläggningar installeras med onödigt hög effekt och därmed en sämre verkningsgrad och livslängd.

CIT Energy Management anser att följande bör beaktas:

- Särskilt undantag behövs för byggnader med självdrag som installerar värmeåtervinning ur frånluft. Åtgärden i sig innebär att primärenergitalet endast minskar marginellt eller till och med ökar eftersom självdragshus sällan har normenligt luftflöde. Då värmeåtervinning installeras förbättras inte bara den termiska komforten med förvärmad tilluft, utan också luftkvaliteten genom att byggnaden får det uteluftsflöde som föreskrivs i BBR som dessutom är filtrerad. Åtgärden har därmed många fördelar och borde kunna få stöd trots att den energieffektivisering som efterfrågas inte uppnås. Undantaget för åtgärden kan till exempel visas genom en teoretisk beräkning av vad byggnaden skulle ha haft för energianvändning med normenligt luftflöde innan åtgärden genomförs.
- Erfarenheter visar att för att långsiktigt upprätthålla en god energiprestanda behöver genomförda åtgärder först verifieras med mätning och sedan ha en regelbunden uppföljning. En verifiering med mätning är också viktig för styrmedlets trovärdighet och utvärdering av långsiktig effekt. Kostnader för projektering och installation av erforderliga mätare för uppföljning bör därmed också kunna ingå i energieffektiviseringen som stödgrundande kostnader.

CIT Energy Management vill betona att om energieffektiviseringsstödet till flerbostadshus ska bli en nationellt lyckad satsning behövs parallella kompetenshöjande och informations-spridande insatser som når ut över hela landet. Följande satsningar har hög prioritet:

- Tydlig information om själva stödet, vad det innebär och hur man söker det.
- Inspiration med goda exempel på lyckade energieffektiviseringsprojekt.

Remissyttrande av
CIT Energy Management
Åsa Wahlström
2021-05-21

- Vägledning med exempel på vilka kostnader som ingår i energieffektiviseringen och vilka som ingår i underhåll för olika energieffektiviseringsåtgärder.
- Hjälpmedel för att beräkna energibesparing och exempel på ekonomisk beräkning.
- Kunskapsstöd för hur en effektiv energirenovering genomförs.
- Insatser för att öka kompetensen om hur en bra energikartläggning ska genomföras.
- Insatser för att öka kompetensen hos oberoende experter angående bedömning av merkostnader och beräkning av minskning av primärenergitalet.

Renovering planeras normalt i god tid och om stödet ska kunna nyttjas redan under 2021 är det angeläget att dessa insatser påbörjas så fort som möjligt.

CIT Energy Management önskar följande förtydliganden i förslag på förordning:

- I §2 och §5. Förtydliga att med energiprestanda avses primärenergital enligt BBR29.
- I §16 och §17. Förtydliga vad som avses med oberoende expert. Är det certifierad expert enligt energideklarationslagen, en certifierad energikartläggare eller något annat?

Göteborg, 21 maj 2021

Åsa Wahlström